

Skötselplan för naturreservatet Ylinen Honkanenvaara

Denna skötselplan är en bilaga till länsstyrelsens beslut 2020-11-25 om bildande av naturreservatet Ylinen Honkanenvaara.

Innehållsförteckning

1	Allmänt.....	1
2	Prioriterade bevarandevärden.....	1
3	Mål och åtgärder.....	1
3.1	Skog.....	2
3.1.1	Skogliga värdekärnor.....	2
3.1.2	Skogliga utvecklingsmarker och arronderingsmarker	3
3.2	Våtmarker, sjöar och vattendrag.....	3
3.3	Kulturmiljövärden	4
3.4	Anläggningar och information.....	4
3.5	Tillfartsvägar	5
4	Sammanfattning av skötselåtgärder.....	5
5	Källhänvisning.....	6
6	Bilagor.....	6

1 Allmänt

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av **naturreservatet Ylinen Honkanenvaara**. Vid planering och utförande av skötselåtgärder ska syftet med naturreservatet och reservatsföreskrifterna vara styrande. Skötseln ska även bidra till att bibehålla gynnsam bevarandestatus för ingående naturtyper inom ramen för Natura 2000. Andra aktuella regelverk och riktlinjer ska också beaktas. Bevarandemålen för de ingående naturtyperna styr vilken slags naturvårdande skötsel som planeras.

Bilaga B visar skötselområden, skoglig naturvärdesklassning, informationsplats, samt befintliga anläggningar.

Samråd med markägaren och berörd sameby ska hållas om skötselåtgärder planeras.

2 Prioriterade bevarandevärden

Skälen för bildandet av reservatet samt dess prioriterade bevarandevärden är den urskogsartade skogen med dess stora biologiska mångfald och höga friluftsvärden. Här finns relativt opåverkad tallskog, som bitvis är urskogsartad med överståndare som har en ålder på över 250 år, samt grandominerade skogar med inslag av grova lövträd och marker som är källpåverkade. Inom reservatet ligger även en liten sjö som avvattnas via en liten bäck, vilken omges av sumpskog. Områdets närhet till naturreservaten Iso

Kuusivaara och Kuokkavaara ger spridningsekologiska synergieffekter och bidrar till långsiktig ekologisk funktionalitet i ett landskapsperspektiv.

3 Mål och åtgärder

3.1 Skog

9010 Taiga

Naturreservatet utgör en rest av urskogsartad skog i ett annars hårt brukat landskap. Skogen är bitvis präglad av återkommande bränder, men länsstyrelsen gör ändå bedömningen att naturvårdsnyttan av en brand skulle vara lägre än den skada som en hård brand skulle kunna innebära för ingående miljöer och arter. Med anledning av ovanstående planeras ingen naturvårdsbränning inom reservatet. Av samma skäl får även spontant uppkomna bränder släckas inom området. Vid släckningsarbete ska så skonsamma metoder som möjligt användas och naturliga begränsningslinjer så som vägar, vattendrag och rågångar nyttjas i första hand. Fysiska ingrepp som fällning av träd eller anläggande av mineralgator ska undvikas.

Målsättningen inom alla skyddade områden är att främmande arter (t ex contortatall) inte ska finnas. Idag finns inga uppgifter om att contortatall skulle ha etablerats inom reservatet. Om contortatall eller andra främmande arter upptäcks inom naturreservatet ska detta rapporteras och åtgärdas.

3.1.1 Skogliga värdekärnor

Skogarna i reservatet utgörs till övervägande del av naturskogsmiljöer. De skogliga värdekärnorna (Bilaga B) har i stort fått utvecklas fritt sedan dimensionsavverkningen i början av förra seklet. Olikåldriga och skiktade tall- och barrblandbestånd med bitvis rikliga inslag av lövträd är typiskt för de flesta bestånd. I skogen finns en områdesvis rik förekomst död ved, både liggande och stående. Fortsatt fri utveckling med intern dynamik bedöms vara den bästa skötselåtgärden för att bevara naturvärdena i områdets värdekärnor.

Bevarandemål

- Arealen värdekärna får inte minska; målet är att arealen värdekärna ska *öka* i takt med att arronderingsmarker uppnår statusen värdekärna.
- Naturvärden ska bevaras och växt- och djurlivet ska tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska endast ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande arter som t ex contortatall ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder, med undantag för avveckling av främmande arter som upptäcks inom reservatets värdekärnor.

3.1.2 Skogliga utvecklingsmarker och arronderingsmarker

Inom reservatet finns ett antal områden som nyligen avverkats (Bilaga B). Hyggerna är olika gamla och planterade med svensk tall (*Pinus sylvestris*). Skötselområde A är den norra delen av det större hygget. Här finns ett rikligt uppslag av asp och björk intill ett par storvuxna aspar som lämnats vid avverkningen. Lövuppslaget är hårt betat och det skulle utvecklas bättre om det hägnades (Skötselområde A, Bilaga B). Detta för att ge lövträden där en chans att växa upp över betessäker höjd och på lång sikt bidra till mångfald och livsmiljöer för många arter.

De övriga avverkningsytorna har inget lövuppslag eller så har lövuppslaget redan vuxit sig över betessäker höjd. Stängsling bedöms därför ej kunna höja dessa områdens naturvärden, och de klassas följaktligen som Arronderingsmarker.

Bevarandemål

- Naturvärdena ska öka och ungskogen ska utvecklas i riktning mot skiktad naturskog med stort lövinslag.
- Där förutsättningar finns ska skogen ha en stor andel lövträd.
- Främmande arter som t ex contortataall ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Hägna lämpliga delar av skötselområde A för att gynna uppkomst av asp och andra lövträd.
- Avveckling av främmande arter vid behov.

3.2 Våtmarker, sjöar och vattendrag

3260 mindre vattendrag

Länsstyrelsen har inte genomfört någon riktad naturvärdesinventering av reservatets våtmarker, sjöar eller vattendrag. Det går därför inte att utesluta att de kan vara påverkade av någon form av markavvattning, dämning eller annat som kan ha en negativ effekt på naturvärdena. I nuläget föreslås ingen aktiv skötsel av ingående våtmarker. Om senare inventeringar visar på någon yttre påverkan som skulle kunna åtgärdas genom aktiv skötsel kan nedanstående mål och åtgärder komma att anpassas i enlighet med detta. Sjön är i Övertorneå kommuns översiktsplan beskriven som en fågelsjö, och dess omgivande våtmarker som ett häckningsområde för trana och dvärgbeckasin. Inom området förekommer även ugglor och dagrovfåglar.

Bevarandemål

- Naturlig hydrologi ska bevaras och växt- och djurlivet skall tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska i första hand ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande arter ska inte förekomma.
- Inga mänskligt skapade vandringshinder av betydelse för fisk eller andra vattenlevande organismer ska finnas i reservatet.
- Vattendraget ska kännetecknas av naturlighet. Flottledsrensningens påverkan på det limniska livet inom reservatet ska vara försumbar.
- Sjöns ekologiska status ska bibehållas eller om möjligt förbättras.

- Förutsättningarna för ett rikt fågelliv ska bibehållas.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder, med undantag för avveckling av främmande arter.

3.3 Kulturmiljövärden

I reservatet finns inga kända fornlämningar eller utpekade kulturmiljövärden. Om sådana upptäcks är det viktigt att de bevaras och att särskild hänsyn tas till fornlämnings- och kulturmiljöer så att de inte skadas vid skötselinsatser. För att undvika skador på fornlämningar eller kulturmiljövärden ska samråd ske med länsstyrelsens antikvarier inför planerade skötselåtgärder.

3.4 Anläggningar och information

Ylinen Honkanenvaara är ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt länsstyrelsen känner till endast i begränsad omfattning för undervisning och rekreation genom Tornedalens folkhögskola, samt jakt, utflykter och bärplockning. Trots att området nu ges naturreservatsstatus och områdets höga natur- och friluftslivsvärden blir mer kända för allmänheten bedömer länsstyrelsen att antalet besökare kommer att påverkas marginellt.

I området finns stigar och anordningar som ägs och förvaltas av Tornedalens folkhögskola, vilka är markerade i Bilaga B. Ett par av dessa anläggningar är en timrad stuga samt bastu med tillhörande brygga i sjön. Reservatsbildningen innebär inte att länsstyrelsen tar på sig något underhåll av anläggningarna utan detta kommer även fortsättningsvis att ske genom *Tornedalens folkhögskolas* försorg.

Länsstyrelsen bedömer att det inte behövs några ytterligare anordningar i området. Utgångspunkten för detta är att reservatet ska nyttjas för rörligt friluftsliv utifrån sina naturgivna förutsättningar.

Reservatet saknar iordningsställd parkeringsplats, men det finns fullt tillräckligt med parkeringsmöjligheter för personbilar i befintliga breddningar av skogsbilvägen.

Information om naturreservatet finns på länsstyrelsens hemsida. Den platsbundna informationen utgörs av skylt med information om reservatet och vilka regler som gäller. Förslag på informationsplats är markerade i Bilaga B.

Skötselmål

- Besökaren ska göras medveten om naturreservatets natur och vad man bör tänka på vid besöket.
- Vid naturvårdande skötselåtgärder ska allmänheten på ett lättillgängligt sätt kunna få information om bakgrund, orsak och mål med åtgärden.

Skötselåtgärder

- En informationsskylt/enklare namnskylt sätts upp i anslutning till reservatet, förslagsvis vid den plats som anges i Bilaga B.
- Vid naturvårdande skötselåtgärder sätts skyltar med information om åtgärden upp i anslutning till aktuellt skötselområde.

3.5 Tillfartsvägar

Lämpligaste tillfartsvägen till reservatet från allmän väg är österifrån (Bilaga A). Ett vägavtal har tecknats med Sveaskog för väg markerad med lila i Bilaga A. Avtalet innebär att Staten äger rätt att för naturreservatets behov och dess besökare nyttja vägen. Sveaskog är ej skyldig att hålla ifrågakvarande väg i annat skick än vad som är erforderligt för sin egen verksamhet. Skulle vägen behöva nyttjas för transporter som ej är att anses som ordinära för ett naturreservat enligt dess föreskrifter och skötselplan, såsom åtgärder vid brand, stormfällningar och tyngre anläggningsåtgärder, ska Staten i varje enskilt fall (om ej akut) inhämta tillstånd från Sveaskog. Länsstyrelsen har vid beslutstillfället ingen uppdaterad information om vägens skick.

Skötselmål

- Länsstyrelsen ska ha kännedom om vägens skick för att kunna anpassa information och eventuellt vidta åtgärder.

Skötselåtgärder

- Vägens status kontrolleras i samband med tillsyn av reservatet.

4 Sammanfattning av skötselåtgärder

Avsnitt	Vad	När
	Översyn och eventuell revidering av Skötselplan	Senast 2030
3.1.2	Skogliga utvecklingsmarker och arronderingsmarker	
	Utred förutsättningar att hägna hela eller delar av skötselområde A	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
3.4	Anläggningar och information	
	En informationsskylt tas fram och monteras upp vid den plats som anges i Bilaga B	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
	Uppsättning av skyltar med information om skötselåtgärd	I samband med skötselåtgärden

Länsstyrelsen
Norrbotten

SKÖTSELPLAN

Datum
2020-11-25

Bilaga 6

6 (6)

Diarienummer
511-5219-2020

NVR ID
2044084

5 Källhänvisning

Länsstyrelsen 2004, 2020

Naturvårdsverket 2004

Naturvårdsverket 2005

Naturvårdsverket 2013

Data från fältinventering

Skyddsvärda statliga skogar, Södra Norrbottens län. Rapport 5344.

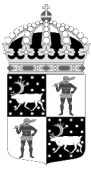
Kategorisering av områden på Sveaskogs innehav i Norrbottens län. Rapport 5498.

Samråd om områden på Sveaskogs markinnehav i Norrbottens län. Rapport 6577.

6 Bilagor

A. Översiktskarta

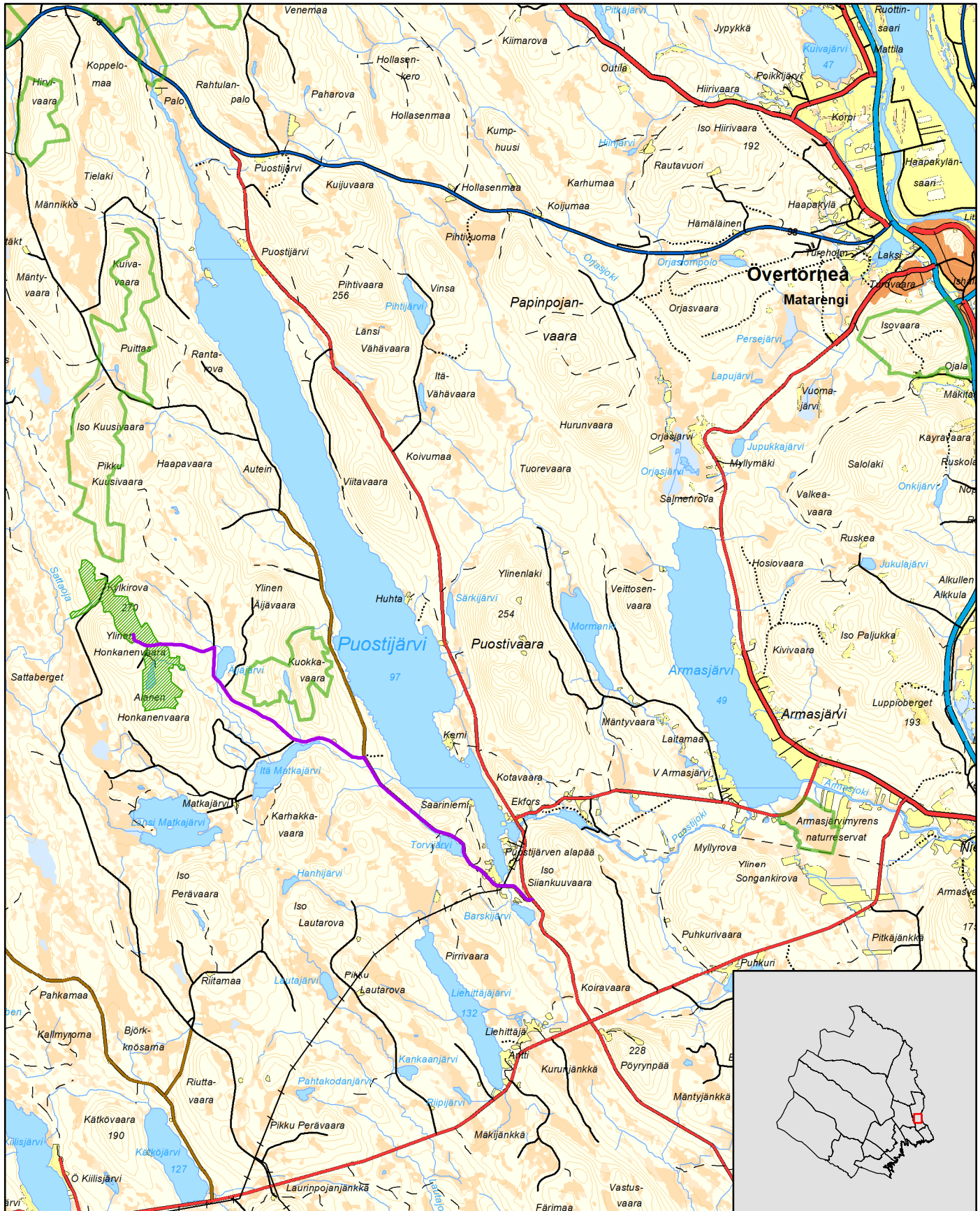
B. Skötselområden, skoglig naturvärdesklassning, informationsplats, samt befintliga anläggningar

Naturreservatet Ylinen Honkanenvaara

Övertorneå kommun

Skala 1:100 000

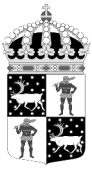
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturreservatet
- Övriga naturreservat
- Enskild väg där länsstyrelsen har nyttjanderättsavtal

0 1 2 3 4 5 Kilometer

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-5219-2020

NVR ID 2044084

Bilaga B

Naturreservatet Ylinen Honkanenvaara

Skötselområden, skoglig naturvärdesklassning, informationsplats, befintliga anläggningar

Skala 1:13 000

